

Torstai 17. joulukuuta 2015

P8_TA(2015)0472

Asevientä: yhteisen kannan 2008/944/YUTP täytäntöönpano

Euroopan parlamentin päätöslauselma 17. joulukuuta 2015 aseviennistä: yhteisen kannan 2008/944/YUTP täytäntöönpano (2015/2114(INI))

(2017/C 399/21)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 8. joulukuuta 2008 vahvistetun neuvoston yhteisen kannan sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä 2008/944/YUTP ⁽¹⁾ (jäljempänä ”yhteinen kanta”),
- ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston tavanomaisten aseiden viennin työryhmän (COARM) suorittaman yhteisen kannan uudelleentarkastelun,
- ottaa huomioon sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä hyväksytyyn neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti laaditun kuudennentoista vuosikertomuksen ⁽²⁾,
- ottaa huomioon EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa 19. marraskuuta 2012 tehdyn neuvoston päätöksen 2012/711/YUTP,
- ottaa huomioon 9. joulukuuta 2003 hyväksytyyn joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä koskevan EU:n strategian,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 12. joulukuuta 2003 hyväksymän Euroopan turvallisuusstrategian (ETS) ”Turvallisempi Eurooppa oikeudenmukaisemmassa maailmassa”,
- ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen 2. huhtikuuta 2013 hyväksymän asekauppasopimuksen ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman asekauppasopimuksen ratifioimisesta ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon Euroopan puolustusmarkkinoiden kehityksen vaikutuksesta Euroopan turvallisuuteen ja puolustus-kykyyn 21. toukokuuta 2015 antamansa päätöslauselman ⁽⁵⁾, ja erityisesti sen 4, 10, 18, 19, 20 ja 21 kohdan,
- ottaa huomioon asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa Euroopan turvallisuusstrategian puitteissa tukevista EU:n toimista 16. joulukuuta 2013 annetun neuvoston päätöksen 2013/768/YUTP ⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta 5. toukokuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 ⁽⁷⁾, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) N:o 599/2014, ja asetuksen liitteessä I esitetyn luettelon kaksikäyttötuotteista ja -teknologiasta,
- ottaa huomioon 24. huhtikuuta 2014 annetun komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta ”Vientivalvontapolitiikan tarkastelu: turvallisuuden ja kilpailukykyyn varmistaminen muuttuvassa maailmassa” (COM(2014)0244),

⁽¹⁾ EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99.

⁽²⁾ EUVL C 103, 27.3.2015, s. 1.

⁽³⁾ Asekauppasopimus, YK, 13-27217.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0081.

⁽⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0215.

⁽⁶⁾ EUVL L 341, 18.12.2013, s. 56.

⁽⁷⁾ EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1.

Torstai 17. joulukuuta 2015

- ottaa huomioon 12. kesäkuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisen lausuman kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestelmän tarkistuksesta,
- ottaa huomioon 21. marraskuuta 2014 annetut neuvoston päätelmät vientivalvontapolitiikan tarkistamisesta,
- ottaa huomioon 8. syyskuuta 2015 antamansa päätöslauselman ihmisoikeuksista ja teknologiasta: murtohälytys- ja valvontajärjestelmien vaikutus ihmisoikeuksiin kolmansissa maissa ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta 6. toukokuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/43/EY ⁽²⁾,
- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 15.–16. joulukuuta 2005 hyväksymän EU:n strategian pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman keskittymisen ja kaupan torjumiseksi ja 12. heinäkuuta 2002 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan 2002/589/YUTP Euroopan unionin osallistumisesta käsiaseiden ja kevyiden aseiden epävakauttavan keskittymisen ja leviämisen torjumiseen ja yhteisen toiminnan 1999/34/YUTP kumoamisesta,
- ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2003 vahvistetun neuvoston yhteisen kannan 2003/468/YUTP aseiden välityksen valvonnasta ⁽³⁾,
- ottaa huomioon neuvoston 9. helmikuuta 2015 hyväksymän Euroopan unionin päivitetyn yhteisen puolustustarvikeluettelon,
- ottaa huomioon sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä hyväksytyyn neuvoston yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP liittyvän käyttäjän oppaan,
- ottaa huomioon 12. toukokuuta 1996 hyväksytyn tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientivalvontaa koskevan Wassenaarin järjestelyn sekä tällaisten tuotteiden ja teknologian sekä ampumatarvikkeiden vuonna 2015 ajantasaistetut luettelot ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon Wassenaarin järjestelyn 19. täysistunnossa Wienissä 3.–4. joulukuuta 2013 tehdyt päätökset,
- ottaa huomioon tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, 27. kesäkuuta 2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1236/2005,
- ottaa huomioon 28. huhtikuuta 2015 annetun komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Euroopan turvallisuusagendasta (COM(2015)0185),
- ottaa huomioon 24. helmikuuta 2006 hyväksytyn kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen,
- ottaa huomioon 13. lokakuuta 2011 annetun komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle aiheesta ”EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma” (COM(2011)0637),
- ottaa huomioon kestävän kehityksen tavoitteet ja erityisesti tavoitteen 16: alatavoite 16.4, jossa valtioita kehoitetaan huomattavasti vähentämään laittomia asevirtoja,
- ottaa huomioon rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta annetun neuvoston päätöksen 2014/512/YUTP,

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0288.

⁽²⁾ EUVL L 146, 10.6.2009, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 156, 25.6.2003, s. 79.

⁽⁴⁾ <http://www.wassenaar.org/controllists/>, ”list of dual-use goods and technologies and munitions list”, tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientivalvontaa koskeva Wassenaarin järjestely, 25. maaliskuuta 2015.

Torstai 17. joulukuuta 2015

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 346 artiklan,
- ottaa huomioon YK:n asekauppasopimuksen, joka tuli voimaan 24. joulukuuta 2014,
- ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusneuvoston 8. lokakuuta 2013 antaman päätöslauselman 24/35 aseiden siirron vaikutuksista ihmisoikeuksiin aseellisissa konflikteissa ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan ja 132 artiklan 2 kohdan,
- ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A8-0338/2015),
- A. ottaa huomioon, että EU:ta ympäröivä globaali turvallisuusympäristö on muuttunut dramaattisesti, erityisesti EU:n eteläisellä ja itäisellä naapurialueella;
- B. ottaa huomioon, että YK:n peruskirjan 51 artiklassa vahvistetaan luonnollinen oikeus erilliseen tai yhteiseen puolustautumiseen;
- C. ottaa huomioon, että kansainvälisen vakauden kannalta on tärkeää taata pelotteiden keinot tapauskohtaisen arvioinnin pohjalta noudattaen täysimääräisesti YK:n peruskirjan 51 artiklan määräyksiä ja yhteisen kannan perustetta neljä alueellisen rauhan, turvallisuuden ja vakauden säilyttämisestä;
- D. ottaa huomioon, että aseiden kontrolloimaton leviäminen on vakava uhka rauhalle ja turvallisuudelle, ihmisoikeuksille ja kestäväälle kehitykselle; ottaa huomioon, että maailmassa kuolee joka minuutti yksi ihminen aseellisen väkivallan seurauksena ja että samassa ajassa valmistetaan 15 uutta asetta;
- E. ottaa huomioon, että kansainvälisen asekaupan säänteleminen on nimensä mukaisesti maailmanlaajuinen tavoite; ottaa huomioon, että EU:n on varmistettava kaiken ulkoisen toimintansa johdonmukaisuus ulkosuhdepolitiikassaan, jotta edistetään demokratiaa ja oikeusvaltiota, estetään konflikteja, poistetaan köyhyyttä, vahvistetaan kulttuurien välistä vuoropuhelua ja pidetään yllä kansainvälistä vakautta ja turvallisuutta; ottaa huomioon, että vuosina 2010–2014 EU:n jäsenvaltioiden osuus tärkeimpien tavanomaisten aseiden tosiasiallisista toimitusmääristä maailmassa oli 25,4 prosenttia ⁽²⁾;
- F. ottaa huomioon, että Lissabonin sopimuksen mukaan köyhyyden poistaminen on EU:n kehityspolitiikan ensisijainen tavoite ja myös yksi EU:n ulkosuhdehallinnon painopistealueista vakaamman ja vauraamman maailman aikaansaamiseksi; ottaa myös huomioon, että asevientä konfliktimaihin mahdollistaa suurimittaiset väkivallanteot ja vaikuttaa lisäksi kielteisesti näiden maiden kehitysmahdollisuuksiin, mikä käy ilmi tätä vaikutusta arvioineiden humanitaaristen järjestöjen raporteista ⁽³⁾;
- G. ottaa huomioon, että vuonna 2013 EU:n jäsenvaltiot veivät aseita 36,7 miljardin euron arvosta, josta kolmansiin maihin suuntautuvan viennin arvo oli 26 miljardia euroa; mainitsee vertailun vuoksi, että Euroopan naapuruusvälineen kokonaisbudjetti oli ajanjaksona 2014–2020 15,4 miljardia euroa; ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioiden osuus oli 30 prosenttia kaikesta aseviennistä; toteaa, että näitä kauppavirtoja voi tuskin pitää suoraan EU:n turvallisuusetujen mukaisina;
- H. ottaa huomioon, että yhteinen kanta 2008/944/YUTP on laillisesti sitova kehys, jossa esitetään kahdeksan tavanomaisten aseiden vientiä koskevaa perustetta, joita EU:n jäsenvaltioiden on sovellettava vientilupapäätöksissään; toteaa, että tämä yhteinen kanta olisi otettava asianmukaisesti huomioon erityisesti Euroopan puolustusmarkkinoiden ja Euroopan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan (EDTIB) kehittymisen yhteydessä;

⁽¹⁾ A/HRC/RES/24/35

⁽²⁾ "Trends in international arms transfers", 2014, SIPRI Fact Sheet, maaliskuu 2015.

⁽³⁾ IANSA, Oxfam International ja Saferworld, Africa's missing billions – International arms flows and the cost of conflict, 2007.

Torstai 17. joulukuuta 2015

- I. ottaa huomioon, että tietyt kolmannet maat, nimittäin Albania, Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Islanti, Kanada, Montenegro ja Norja ovat virallisesti ilmoittaneet noudattavansa yhteisen kannan perusteita ja periaatteita;

Globaali turvallisuusympäristö ja aseiden vienti

1. on syvästi huolissaan aseellisten konfliktien laajenemisesta erityisesti Ukrainassa, Syyriassa, Irakissa, Libyassa ja Jemenissä; on myös syvästi huolissaan kaikista kansainvälisistä konflikteista, joista aiheutuu yhä enenevässä määrin globaalissa maailmassa riskejä ja seurauksia kansainväliselle vakaudelle ja turvallisuudelle ja jotka ovat heikentäneet EU:n naapuruston vakautta ja turvallisuutta; panee merkille, että aseiden siirrot valtioihin, joissa on meneillään konflikteja, ovat saattaneet osaltaan lisätä näitä konflikteja;
2. pitää valitettavana, että kehitys kuluneina kahtena vuotena on osoittanut, että aseet päätyvät toisinaan terroristien tai sortavien hallintojen käsiin tai valtioihin, joissa lapsia saatetaan värvätä vihollisuuksiin tai käyttää vihollisuuksissa, taikka hallinnoille, joilla on epäilyttäviä suhteita kansainväliseen terrorismiin tai joiden sisä- ja ulkopoliittikka on aggressiivista; katsoo sen vuoksi, että on otettava käyttöön tehokkaita aseviennin valvontajärjestelyjä; tuomitsee aseiden käytön, jolla pyritään turvattomuuden lisäämiseen sekä aseellisiin konflikteihin maiden sisällä ja ulkopuolella tai toimiin, joilla tuetaan sisäistä sortoa, alueellisia konflikteja tai vakavia ihmisoikeuksien ja perusvapauksien loukkauksia; pitää myös valitettavana, että laitton asekauppa on yhä suurta ja tuottavaa liiketoimintaa;
3. pitää valitettavana, että noin puoli miljoonaa ⁽¹⁾ ihmistä kuolee vuodessa aseellisen väkivallan seurauksena sekä aseellisissa konflikteissa että rikollisen toiminnan yhteydessä;
4. palauttaa mieliin, että yhteisen kannan noudattaminen on olennaisen tärkeää EU:n periaatteiden ja arvojen toteutumisen kannalta erityisesti kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön ja kansainvälisen humanitaarisen lainsäädännön alalla sekä alueelliseen ja globaaliin turvallisuuteen liittyvän unionin oman vastuun kannalta;
5. panee merkille, että EU:n jäsenvaltioiden osuus maailman aseviennistä on huomattava ja että kuudennentoista vuosikertomuksen mukaan vuonna 2013 viennin arvo oli 36,711 miljardia euroa maailman kaikkiin maihin, 10,735 miljardia euroa jäsenvaltioiden välillä ja 25,976 miljardia euroa unionin ulkopuolisiin maihin; muistuttaa, että yhteisen kannan 10 artiklassa todetaan, että jäsenvaltioiden taloudelliset, kaupalliset ja teolliset edut eivät saa vaikuttaa aseiden vientiä koskevan kahdeksan perusteen soveltamiseen;
6. pitää valitettavana, että 10 artikla kuitenkin usein sivuutetaan varsinkin kun eurooppalaiset puolustusalan yritykset kompensoivat Euroopassa pienentyntä liikevaihtoaan entistä enemmän EU:n ulkopuolelle suuntautuvalla viennillä; on erittäin huolissaan vaikutuksista, joita arkaluontoisen tiedon ja teknologian siirto kolmansiin maihin aiheuttaa EU:n turvallisuudelle ja puolustukselle, koska se saattaa lisätä riippuvuutta Venäjän kaltaisista kolmansista maista, joilla on erilaiset strategiset etunäkökohdat;
7. muistuttaa, että puolustusteollisuuden olisi oltava väline, jolla pannaan täytäntöön jäsenvaltioiden puolustusta ja turvallisuutta ja varmistetaan toimitusjärjestelmän varmuus EU:ssa samalla kun edistetään myös vahvistetun YUTP:n ja YTP:n täytäntöönpanoa, sillä se on tärkeää maailmanlaajuisen vakauden ja turvallisuuden edistämiseksi; panee merkille, että asevientä on ollut keskeisessä asemassa vahvistettaessa ja edelleen kehitettäessä unionin puolustuksen teollista ja teknologista pohjaa, joka on ollut tärkeä monenlaisen innovoinnin ja teknologisen kehityksen kannalta;
8. panee merkille, että täysin yhteisen kannan 2008/944/YUTP perusteiden mukainen vienti on laillista, kun se perustuu EU:lle esitettyyn pyyntöön, sekä oikeutetun puolustuksen oikeuteen; kannattaa puolustukseen käytettävien aseiden vientiä silloin, kun on kyse oikeutetusta itsepuolustuksesta; panee merkille eräiden jäsenvaltioiden päätökseen toimittaa puolustukseen käytettäviä aseita Irakin Kurdistanin alueen peshmergoille ja Ukrainaan; panee merkille, että tässä asiassa jäsenvaltiot eivät koordinoi toimiaan;
9. korostaa, että vaikka vientilisenssien kieltäminen ja keskeyttäminen pakotteiden tai konfliktien johdosta ovat positiivisia merkkejä, ne osoittavat, että EU:n vientipoliittikka on luonteeltaan puhtaasti reaktiivista; katsoo, että yhteisen kannan mukaan ennen lisenssien myöntämistä olisi arvioitava perusteellisemmin vastaanottaviin maihin liittyvät erityisriskit ja EU:n turvallisuusedut;

⁽¹⁾ Global Burden of Armed Violence 2015: Every Body Counts -raportti, Geneva Declaration on Armed Violence and Development.

Torstai 17. joulukuuta 2015

10. panee merkille, että aseiden ja räjähteiden edelleensiirtämisen, salakuljetuksen ja varastoimisen riskit lisääntyvät ja ovat edelleen haaste, johon on puututtava; painottaa, että kolmansista maista, joissa korruptio on yleistä, saatetaan tuoda aseita Eurooppaan aseiden lisääntyneen salakuljetuksen ja kaupan sekä saapumisaikkojen (satamat jne.) puutteellisten tarkastusten johdosta, ja että tämä uhkaa kansalaisten turvallisuutta, kuten Europolin äskettäisessä raportissa korostettiin⁽¹⁾;

11. korostaa, että aseviennin valvonta on oleellinen osa EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja että sitä on ohjattava SEU-sopimuksen 21 artiklaan kirjattujen periaatteiden mukaisesti, joita ovat demokratian ja oikeusvaltion edistäminen ja rauhan säilyttäminen, konfliktien estäminen ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen; muistuttaa, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että asevientä sopii yhteen EU:n uskottavuuden kanssa globaalina ihmisoikeuksien puolustajana; on vakuuttunut siitä, että yhteisen kannan kahdeksan perusteen tehokkaampi täytäntöönpano edistäisi merkittäväällä tavalla sekä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan että yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitystä; kehottaa huolehtimaan siitä, että uudessa EU:n globaalissa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa strategiassa tarkastellaan aseiden vientiä koskevia kysymyksiä ottaen asianmukaisesti huomioon muuttunut turvallisuusympäristö ja siihen liittyvät riskit ja uhkat Euroopan turvallisuuseduille;

12. pitää valitettavana, että lainvastaiset, luvattomat ja sääntelemättömät aseiden siirrot yhä haittaavat poliittista vakautta sekä demokraattista, sosiaalista ja taloudellista kehitystä tietyissä osissa maailmaa; panee merkille, että yhteisen kannan 2008/944/YUTP perusteen 8 johdonmukainen tulkinta ja tehokas täytäntöönpano edistäisi ratkaisevalla tavalla EU:n kehitystavoitteita koskevan politiikan johdonmukaisuutta; kehottaa kiinnittämään jatkuvaa huomiota perusteeseen 8, jotta voidaan arvioida asevarustelumenojen mahdolliset kielteiset vaikutukset köyhien vastaanottajamaiden kehitysmahdollisuuksiin;

Asekauppasopimus

13. pitää myönteisenä asekauppasopimuksen voimaantuloa; pitää myönteisenä EU:n toteuttamia toimia, joilla pyritään edistämään asekauppasopimuksen yleismaailmallista ratifiointia ja täytäntöönpanoa, ja kehottaa jatkamaan näitä ponnisteluja erityisesti tärkeimpien asekauppaa käyvien maiden kanssa; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ratifioineet asekauppasopimusta, ratifioimaan sen mahdollisimman pian; panee merkille, että vaikka asekauppasopimus on myönteinen saavutus, siinä on yhä puutteita ja epäselvyyksiä (epäselvät käsitteet, poikkeus ilmoitusvelvollisuuksista, seuraamusjärjestelmän puuttuminen);

14. suhtautuu myönteisesti Cancúnissa 24.–27. elokuuta 2015 pidetyn sopimusvaltioiden ensimmäisen konferenssin myönteisiin tuloksiin, mutta korostaa, että osapuolet eivät päässeet sopimukseen siitä, minkälaista mallia vuosiraporttien pohjana olisi käytettävä; katsoo, että sopimusta voidaan pitää aidosti menestyksekkäänä vain, jos sitä onnistutaan soveltamaan yleismaailmallisesti ja jos perustetaan sitovia mekanismeja tai seuraamusmekanismeja, joita käytetään silloin, kun sovittuja sääntöjä ei ole noudatettu;

15. pitää myönteisenä vaatimusta siitä, että asekauppasopimuksen osapuolina olevat valtiot ottavat lisensejä koskevassa päätöksenteossään huomioon riskin siitä, että siirrettyjä aseita saatetaan käyttää vakavien sukupuoleen perustuvien tai naisiin ja lapsiin kohdistuvien väkivaltaisuuksien suorittamiseen tai edistämiseen; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan yhteisen kannan sanamuotoja sukupuoleen perustuvan väkivallan tai naisiin ja lapsiin kohdistuvien vakavien väkivaltaisuuksien osalta;

16. on tyytyväinen, että EU:lla on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen, laillisesti sitova kehys, jonka avulla valvotaan asevientä myös kriisialueille ja valtioihin, joiden ihmisoikeustilanne on kyseenalainen; pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että monet Euroopan valtiot ja kolmannet maat ovat liittyneet aseviennin valvontajärjestelmään yhteisen kannan pohjalta;

17. on tyytyväinen siihen, että Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kanada, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Islanti, Montenegro ja Norja tukevat yhteisen kannan 2008/944/YUTP perusteita ja periaatteita; toteaa, että EU:n ja yhteistä kantaa tukevien kolmansien maiden välinen erityinen tiedonvaihtojärjestelmä on ollut käytössä vuodesta 2012 alkaen;

⁽¹⁾ Exploring Tomorrow's Organised Crime, 2015, Europol.

Torstai 17. joulukuuta 2015

Yhteinen kanta

18. muistuttaa, että yhteisen kannan pitäisi johtaa asekauppaa koskevaan koordinoituun lähestymistapaan, joka ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen noudattaa tiukempaa kansallista politiikkaa, kuten yhteisen kannan 3 artiklassa todetaan; muistuttaa, että joka tapauksessa kieltäytyminen siirtämästä minkäänlaista sotilasteknologiaa tai aseita kuuluu edelleen yksinomaan valtioiden toimivaltaan ja että yhteisessä kannassa määritellyjä yhteisiä vaatimuksia on pidettävä johdanto-osan 3 kohdan mukaisesti vähimmäisvaatimuksina sotilasteknologian siirtojen hallinnassa; korostaa, että yhdenmukaistamista unionin tasolla ei pitäisi käyttää tekosyynä vesittää tiukempia kansallisia sääntöjä;

19. kehottaa jäsenvaltioita tulkitsemaan johdonmukaisesti ja soveltamaan tiukasti yhteisen kannan perusteita kaikissa tapauksissa siten, että poliittisten ja taloudellisten pohdintojen ei anneta ratkaista päätöksentekoprosessissa; kehottaa jäsenvaltioita perumaan jo tehdyt sopimukset, jos ne äkillisesti muuttuneen tilanteen vuoksi ovat yhteisen kannan vastaisia;

20. katsoo, että todellinen ongelma liittyy siihen, että jäsenvaltiot soveltavat yhteistä kantaa löyhästi ja epäjohdonmukaisesti, ja pitää näin ollen keskeisen tärkeänä, että kahdeksaa perustetta sovelletaan yhtenäisesti ja kunnianhimoisesti; korostaa tässä yhteydessä seuraamusten puuttumista tapauksissa, joissa perusteita ei ole noudatettu, ja pitää järkevänä laatia menettelyitä erillisten tarkastusten suorittamiseksi sekä seuraamusten soveltamiseksi yhteisen kannan rikkomistapauksissa;

21. panee merkille COARMin suorittaman yhteisen kannan 208/944/YUTP uudelleentarkastelun ja päätelmän, jonka mukaan se on neuvoston asettamien tavoitteiden ja asekauppasopimuksen mukainen; panee merkille, että muutoksia ei tehty, vaikka Syyrian ja Irakin tilanne on vakava, terrorismi on lisääntynyt ja konfliktit ja epävakaus ovat levinneet laajalle Lähi-itään ja Pohjois-Afrikkaan ja saattavat puolestaan heikentää unionin turvallisuutta;

22. panee merkille neuvoston yhteiseen kantaan liittyvän käyttäjän oppaan ja Euroopan unionin puolustus-tarvikeluettelon päivittämisen; odottaa kiinnostuneena, että COARM hyväksyy uuden sähköisen tiedonvaihtojärjestelmän; pitää myönteisinä asekauppasopimuksen näkökohtiin tehtyjä uusia viittauksia, joita ei ole vielä sisällytetty yhteiseen kantaan, ja muutoksia perusteen 7 yksityiskohtaisiin ohjeisiin; kehottaa toteuttamaan toimia erityisesti perusteen 8 tehokasta täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden osalta;

23. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kahdeksan perusteen tiukemman soveltamisen; katsoo, että jäsenvaltioiden, myös unionin tasolla COARMissa, olisi laajennettava arviointiaan niin, että niissä kohdistetaan huomio myös kohdemaan tilanteeseen sekä kyseessä olevaan erityiseen sotilasteknologiaan; kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan tiukempia kansallisia perusteita;

24. on huolestunut vaikutuksesta, joka joidenkin jäsenvaltioiden yritysten todellisesta tai kuvitellusta oikeustoimilla uhkailusta saattaa seurata vientilupahakemusten tarkasteluun; muistuttaa jäsenvaltioita, että kahdeksan perusteen tiukka ja perusteellinen noudattaminen luo tarvittavan pohjan lupahakemusten hyökkämiselle;

25. toteaa, että perusteella 2 veloitetaan jäsenvaltiot epäämään vientilupa vain, jos on olemassa selkeä vaara, että vietävää sotilasteknologiaa tai vietäviä puolustustarvikkeita saatetaan käyttää kansalliseen sortotoimintaan; katsoo, että perusteella jätetään mahdollisuus yhteisten sääntöjen epäjohdonmukaiseen soveltamiseen; pyytää Eurooppa-neuvoston, YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston ja ihmisoikeusjärjestöjen edustajia tekemään yhteistyötä perusteen 2 selventämiseksi;

26. tuomitsee kahdeksan perusteen toistuvat rikkomiset eri jäsenvaltioissa; pitää valitettavana, että käytössä ei ole seuraamusmekanismia, kun jäsenvaltio rikkoo kahdeksaa perustetta, ja että tällaista mekanismia ei edes suunnitella; katsoo, että olisi tarjottava mahdollisuudet ja keinot yhteisen kannan rikkomisten riippumattomaan varmentamiseen sekä mekanismit seuraamusten määräämiseen;

27. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita tarkastelemaan riskin käsitettä aseiden siirtolupamenettelyissä ennaltavaraantumisen periaatteen mukaisesti, kuten yleisesti toimitaan muilla aloilla, esimerkiksi tarkasteltaessa terrorismia, rahanpesua ja ympäristöön liittyviä huolenaiheita;

Torstai 17. joulukuuta 2015

28. painottaa, että olisi varmistettava pakotepolitiikan parempi johdonmukaisuus ja sovellettava pakotteita välittömästi; kehottaa jäsenvaltioita selvittämään sotilaallisten ja muiden kuin sotilaallisten aseiden vientiä koskevia kansallisia ja kansainvälisiä määräyksiä, joiden epäselvyydet saattavat johtaa siihen, että käsiaseiden siirroissa voidaan kiertää asetuksen järjestelmiä määrittelemällä aseet muiksi kuin sotilaallisiksi;

29. muistuttaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 258/2012 ampuma-aseiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan YK:n lisäpöytäkirjan 10 artiklan täytäntöönpanosta pyritään varmistamaan siviilikäyttöön tarkoitettujen ampuma-aseiden siirtojen tehokas valvonta; panee merkille, että siviilikäyttöön tarkoitettujen metsästys- ja urheiluaseiden vienti on tämän asetuksen mukaan laillista; pitää myönteisenä EU:n tuliaselainsäädännön tarkistamista (joka käsittää myös deaktivoinnin, hallinnolliset seuraamukset ja merkinantoasetit) ja suunnitelmaa aseiden salakuljetusta koskevan poliisiyhteistyön tehostamisesta naapurimaiden kanssa; pyytää siksi komissiota lisäämään Europolin valmiuksia;

30. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään yhteiseen kantaan mekanismin, jolla jäädytetään automaattisesti aseiden voimassaolevat vientiluvat valtioihin, joiden osalta on otettu käyttöön unionin vientikielto vientiluvan myöntämisen jälkeen;

31. ehdottaa, että tarkastellaan mahdollisuutta soveltaa ja laajentaa kahdeksaa perustetta myös asevientiin liittyvien palvelujen, kuten konsultointiin, siirtoon ja EU:hun sijoittautuneiden yksityisten turvallisuus- ja puolustusalan yritysten toimintaan kolmansissa maissa; vaatii EU:lta yhteistä lähestymistapaa ns. kelluviin asevarastoihin;

32. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita, jotka eivät vielä täysimääräisesti noudata aseiden välityksen valvonnasta 23. kesäkuuta 2003 vahvistettua neuvoston yhteistä kantaa 2003/468/YUTP, selittämään miksi eivät noudata sitä sekä esittämään ehdottamansa toimet ja aikataulun, jossa ne aikovat noudattaa yhteisen kannan mukaisia velvoitteitaan; kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään aseiden siirrot ja aseiden rahoituspalvelut aseiden välitystä koskevaan lainsäädäntöön;

33. on huolissaan viennin mahdollisista reitiltä poikkeamisista ja kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön tehokkaan valvontajärjestelmän (seurantajärjestelmät, väärinkäytön kieltävä lauseke loppukäyttäjätodistuksissa ja loppukäyttäjien paikalla tapahtuvat tarkastukset) sekä lisäämään tämän osalta henkilöstön määrää; katsoo, että olisi tehostettava yhteistyötä jäsenvaltioiden kesken, jäsenvaltioiden sekä Europolin ja Eurojustin välillä sekä kolmansien maiden kanssa, jotta helpotetaan laittomien aseiden siirtojen välittäjien ja salakuljettajien syytteen asettamista; kehottaa neuvostoa saattamaan perusteen 7 paremmin asekauppasopimuksen 11 artiklan mukaiseksi;

34. on erittäin huolissaan unionin vientivalvonnan mahdollisesta kiertämisestä siten, että käytetään lisensoitua valmistusta kolmansissa maissa tai EU:ssa toimivien yritysten ulkomaisia tytäryhtiöitä; kehottaa COARMia käsittelemään tätä kysymystä perusteellisesti seuraavassa vuosikertomuksessaan;

35. kehottaa lisäämään koordinoitua käytännön työskentelyä tasolla neuvostossa ja EUH:ssa, jotta varmistetaan, että konfliktinehkäisyyden, kehitykseen ja ihmisoikeuksiin liittyvät seikat otetaan asianmukaisesti huomioon; pyytää säännöllisiä kuulemisia COARMin ja COHOMin välillä ja pyytää COARMia tekemään yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien EU:n toimijoiden, kuten tiedusteluanalyysikeskuksen, EU:n terrorismitorjunnan koordinaattorin ja EU:n edustustojen kanssa johdonmukaisuuden parantamiseksi ja sellaisten tietojen antamiseksi, jotka saattavat olla merkityksellisiä asesiirtoja koskevissa lupapäätöksissä, erityisesti mitä tulee ehdotettujen kohdemaiden riskeihin, jotta voidaan parantaa yhteisen kannan pohjalta tehtyjen päätösten laatua;

Avoimuus

36. pitää valitettavana, että kuudestoista vuosikertomus annettiin myöhässä ja myöhemmin kuin koskaan aikaisemmin;

37. toteaa, että täydellisellä ilmoituksella tarkoitetaan tietoja sekä myönnettyjen asevientilupien että toteutuneen viennin taloudellisesta arvosta jaoteltuna kohdemaan ja EU:n puolustustarvikeluettelon mukaan; kehottaa muita jäsenvaltioita täyttämään velvollisuutensa antaa vuotuinen raportti ja esittää tiedot kuudettatoista vuosikertomusta varten jälkikäteen ja tulevia vuosikertomuksia varten ajallaan;

Torstai 17. joulukuuta 2015

38. panee merkille, että kertomuksessa on standardoituja tietoja myönnettyistä vientilisensseistä, mutta ei kattavia tietoja todellisesta aseviennistä; kehottaa neuvostoa ja varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa tarkastelemaan keinoja raportointivelvoitteen noudattamisen parantamiseksi sekä viennin valvontakehyksen avoimuuden ja julkisen valvonnan lisäämiseksi varmistamalla erityisesti, että jäsenvaltiot raportoivat kaikesta aseviennistä; kehottaa korjaamaan tämän puutteen sekä huolehtimaan näin ollen sellaisen vuosikertomuksen laadinnasta, jossa korostetaan muodon ja määrän mukaan eriteltyinä todellisen viennin tiedot;

39. kehottaa ottamaan kaikissa jäsenvaltioissa käyttöön yhdenmukaisesti sovellettavan standardoidun raportointi- ja ilmoitusmenettelyn, johon sisältyy määräajat, tosiasiallisista vienti- ja lisensointitiedoista, ja noudattamaan sitä; kehottaa jäsenvaltioita raportoimaan kattavasti hylätyistä lisenssianomuksista, mukaan luettuina lisenssikohtaiset tiedot vastaanotavasta valtiosta ja viranomaisesta, siirrettävien nimikkeiden kuvaus ja määrä puolustustarvikeluettelon alaluokkien mukaan, sekä hylkäämisen täsmällinen syy; ehdottaa, että vuosikertomuksien muotoa muutetaan ja että raportit esitetään uudessa muodossa julkisena, interaktiivisena ja hakutoiminnolla varustettuna sähköisenä tietokantana;

40. kehottaa tehostamaan jäsenvaltioiden välistä kuulemista siirroista epävakaille alueille ja maihin, erityisesti sellaisiin, joiden asenne naapurustoonsa on vihamielinen; pyytää toteuttamaan Venäjän vastaisen pakotejärjestelmän täytäntöönpanosta aseviennin ja kaksikäyttötuotteilla käytävän kaupan aloilla perusteellisen ja järjestelmällisen tarkistuksen; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön luettelon henkilöistä (sekä yhteisöistä että yksityishenkilöistä), jotka on tuomittu asevientilainsäädännön rikkomisesta ja todettujen edelleensiertotapausten perusteella, sekä henkilöistä, joita ei ole voitu tuomita oikeudessa mutta joiden on todettu osallistuneen laittomaan asekauppaan tai toimiin, jotka aiheuttavat vaaraa kansainväliselle turvallisuudelle; kehottaa jäsenvaltioita antamaan yksityiskohtaisia tietoja menettelyistä, joilla myönnettyjä lisenssejä on peruttu tai keskeytetty pakotteiden kohteina olevien maiden osalta;

41. katsoo, että on olennaisen tärkeää, että EU:n ehdokasmaat mukautuvat EU:n kantoihin ja periaatteisiin, jotka koskevat asevientä ja -kauppaa;

42. kehottaa valvomaan laitonta asekauppaa ja tekemään sitä koskevaa yhteistyötä tietojen ja tietokantojen vaihtoon perustuvien poliisin ja rajaviranomaisten välisten yhteistyömenettelyjen kautta, jotta voidaan minimoida Euroopan unioniin ja sen kansalaisiin kohdistuvat turvallisuusriskit;

Julkinen valvonta

43. muistuttaa, että hallituksilla on poliittinen vastuu siitä, viedäänkö sotilaallisia tai kaksikäyttötuotteita; pyytää jäsenvaltioita ilmoittamaan yksityiskohtaiset tiedot jokaisesta myönnetystä lisenssistä, jotta voidaan valvoa EU:n tasolla, että maat eivät riko yhteisen kannan perusteita taloudellisten, poliittisten tai henkilökohtaisten etujen vuoksi; kehottaa EUH:ta tai COARM-työryhmää vastaamaan sellaisten lisenssien arvioinnista, joiden osalta epäillään yhteisen kannan perusteiden rikkomista;

44. katsoo, että kansalaisilla ja parlamenteilla on oikeus saada yksityiskohtaista tietoa hallitustensa asevientipäätöksistä, koska ne vaikuttavat kansakunnan ja muiden maiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin, ja että tiedonsaanti lisää avoimuutta sekä parantaa julkista valvontaa; kehottaa pitämään raportit julkisina;

45. kehottaa neuvostoa ja EUH:ta parantamaan myös tiedonsaantia EU:n pakotteista ja asevientikielloista, sillä tällainen tieto ei aina ole päivitettyä tai esitetty helppokäyttöisessä muodossa;

46. kehottaa vahvistamaan parlamentaarista valvontaa kansallisella ja unionin tasolla parlamenteissa esitettävillä vuosittaisilla kertomuksilla; kehottaa keskustelemaan unionin aseviennistä ja unionin puolustusalan teollisuuspolitiikasta seuraavassa parlamenttien välisessä YUTP/YTPP-konferenssissa;

Torstai 17. joulukuuta 2015

47. on tyytyväinen kansalaisyhteiskunnan säännölliseen kuulemiseen ja katsoo sen lisäävän avoimuutta; kehottaa komissiota ja EUH:ta/COARMia jatkamaan vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan, kansalaisjärjestöjen ja ajatushautomojen kanssa; rohkaisee kansalaisyhteiskuntaa ja korkeakouluja tutkimaan itsenäisesti asekauppaa;

Uudet teknologiat ja kysymys kaksikäyttötuotteista

48. katsoo, että tekninen kehitys tekee yhä vaikeammaksi erottaa puhdas sotilaallinen käyttö puhtaasta siviilikäytöstä ja että erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kaksikäyttötuotteisiin Wassenaarin järjestelyn mukaisesti; kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa, jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että Wassenaarin järjestelyssä tai puolustus-tarvikeluettelon ja kaksikäyttöasetuksen liitteiden välillä ei ole sääntelyn aukkoja, ja kiinnittämään erityistä huomiota strategisesti tärkeisiin uusiin teknologioihin, kuten kauko-ohjattuihin ilma-alusjärjestelmiin, soveltavaan robotiikkaan ja valvontateknologiaan;

49. muistuttaa, että tiettyjen valvonta- ja tunkeutumisenhavaitsemistekniikoiden valtava lisääntyminen ympäri maailmaa on sekä haitallista ihmisoikeuksien kannalta että mahdollisesti merkittävä uhka Euroopan strategisille intresseille ja digitaaliselle infrastruktuurillemme;

50. panee tyytyväisenä merkille komission käynnissä olevan aloitteen EU:n kaksikäyttötuotteiden viennin valvonnan nykyaikaistamiseksi ja sen aikomuksen esittää vuoden 2016 ensimmäisellä puoliskolla uusi lainsäädäntöehdotus älykkäistä ja tehokkaista toimintalinjoista kaksikäyttöteknologian täytäntöönpanoa ja käyttöä koskevien palvelujen viennin säännöstelemiseksi sisällyttäen siihen tehokkaita takeita, joilla estetään, että tällaisesta vientivalvonnasta ei ole haittaa tieteelliselle ja tietoturvatutkimukselle; painottaa, että ehdotuksella olisi pyrittävä parantamaan vientivalvontajärjestelyn yhdenmukaisuutta ja avoimuutta ja että siinä olisi otettava täysimääräisesti huomioon turvallisuushaasteiden muuttuva luonne ja tekniikan nopea kehitys, erityisesti kun kyse on tunkeutumisenhavaitsemis- ja valvontaohjelmistoista ja -laitteista; on tyytyväinen Wassenaarin järjestelyyn osallistuvien valtioiden 4. joulukuuta 2013 tehtyyn sopimukseen vientivalvonnasta, joka koskee valvonnassa, lainvalvonnassa ja tiedustelutietojen keräämisessä käytettäviä välineitä ja verkkovalvonnan järjestelmiä; muistuttaa, että on kiireellisesti puututtava sellaiseen potentiaalisesti vahingolliseen tieto- ja viestintäteknologiatuotteiden ja -palvelujen vientiin, jota tietyissä kolmansissa maissa voidaan käyttää ihmisoikeusloukkauksien yhteydessä, huhtikuussa 2014 annetun Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisen lausuman mukaisesti;

51. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että saatavilla on riittävät varat kaksikäyttötuotteiden viennin, välittämisen ja kauttakulun valvonnan täytäntöönpanoon ja seurantaan; on tyytyväinen käynnissä oleviin EU:n rahoittamiin valmiuksien kehittämistä koskeviin ohjelmiin kolmansien maiden kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestelmien tukemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön koulutusvalmiuksia myös EU:ssa;

52. korostaa, että komission olisi pystyttävä nopeasti tarjoamaan täsmällistä ja ajantasaista tietoa mahdollisten liiketoimien lainmukaisuudesta tai mahdollisista haittavaikutuksista yrityksille, jotka eivät ole varmoja siitä, pitäisikö niiden hakea vientilupaa;

53. kehottaa komissiota esittämään ehdotuksia siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa koskevia EU:n normeja voitaisiin hyödyntää mahdollisten haittavaikutusten estämiseksi kyseisten teknologioiden ja palvelujen viennissä kolmansiin maihin, joissa esimerkiksi käsitteellä laillinen telekuuntelu ei voida katsoa olevan sama merkitys kuin EU:ssa tai joissa esimerkiksi ihmisoikeudet ovat heikoissa kantimissa ja oikeusvaltioperiaatetta ei noudateta;

54. vahvistaa, että tarkasteltaessa tapauksia, joissa kaksikäyttöteknologioita on käytetty ihmisoikeuksia mahdollisesti rajoittavilla tavoilla, EU:n normit ja erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut normit on katsottava ensisijaisiksi;

55. pitää valitettavana, että osa eurooppalaisista yrityksistä ja kansainvälisistä yrityksistä, jotka tekevät kaksikäyttöteknologialla kauppaa olosuhteissa, joissa ne ovat tietoisia ihmisoikeuksille mahdollisesti haitallisista vaikutuksista, tekee aktiivista yhteistyötä ihmisoikeuksia rikkovien hallintojen kanssa;

Torstai 17. joulukuuta 2015

56. vaatii, että komissio poistaa tällaisessa toiminnassa mukana olevilta yrityksiltä julkisesti oikeuden EU:n hankintamenettelyihin, tutkimus- ja kehitysrahastoihin ja muihin taloudellisen tuen muotoihin;

o

o o

57. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.
